

Werkgroep opschalen dagbesteding: stand van zaken 15 mei 2017

Probleemstelling

Met ingang van 1 januari 2018 transformeren de Drechtsteden de dagbesteding (BG groep). De transformatie betreft twee grote veranderingen:

1. De huidige complexe, uit de AWBZ overgenomen productstructuur wordt vereenvoudigd tot drie hoofdvormen van dagbesteding (belevingsgericht, arbeidsmatig en ontwikkelingsgericht), waarbij niet langer de beperking, maar de feitelijke ondersteuningsbehoefte van de cliënt leidend zal zijn. Daarbij is de dagbesteding in alle drie hoofdvormen – waar de conditie van de cliënt dat toestaat – gericht op het maximaal versterken van vaardigheden van cliënten om zo regulier mogelijk te kunnen deelnemen aan de samenleving. De dagbesteding dient zo goed mogelijk aan te sluiten op het 'normale' leven. De ontwikkelingsgerichte variant van dagbesteding is nadrukkelijk voorbehouden aan die cliënten waarvan op termijn verwacht mag worden dat zij de overstap kunnen maken naar lichtere (of geen) vormen van ondersteuning (bijv. participatieplekken of werken met loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet).
2. De tarieven worden geüniformeerd en er wordt overgegaan naar een nieuwe bekostigingssystematiek. Er wordt daarmee afgestapt van de situatie dat voor hetzelfde product bij verschillende aanbieders verschillende tarieven gelden. De drie hoofdvormen van dagbesteding kennen elk een eigen tarief. Bij belevingsgerichte en arbeidsmatige dagbesteding wordt – afhankelijk van de specifieke ondersteuningsbehoefte – nog een onderscheid gemaakt tussen licht en zwaar. De huidige prestatiebekostiging ($p \cdot q$) en het bijbehorende declaratiesysteem worden vervangen door resultaatfinanciering, waarbij in de beschikking die cliënten ontvangen zal worden vastgelegd welke resultaten behaald dienen te worden. Er zijn per dagbestedingsvorm vaste tarieven overeengekomen per cliënt per periode van 4 weken, afhankelijk van het aantal dagdelen (2, 4, 6, 8 of 10 = 5 verschillende klassen) dat dagbesteding is geïndiceerd.

Een gevolg van de nieuwe bekostigingssystematiek is dat de indicaties meer "spot on" dienen te zijn dan in het verleden, er wordt immers niet meer op declaratiebasis (feitelijke levering aantal dagdelen) afgerekend. Een te ruime indicatie leidt met de nieuwe wijze van (traject)financiering tot een te hoog (vierwekelijks) tarief ten opzichte van het werkelijke genoten aantal dagdelen in die periode.

Aanbieders die te maken hebben met doelgroepen met een snel progressief oplopende ondersteuningsbehoefte¹ (wat vooral voorkomt bij psychogeriatrische problematiek) hebben aandacht gevraagd voor het feit dat de nieuwe bekostigingssystematiek gaat leiden tot een forse toename van het aantal herindicaties, aangezien veel sneller dan in het verleden (waar in dit soort gevallen meestal een ruime indicatie werd afgegeven) moet worden opgeschaald naar meer dagdelen. Om te voorkomen dat hierdoor – zowel aan hun kant, alsook aan de kant van de SDD – te veel administratieve druk ontstaat, hebben zij gevraagd om een passende oplossing voor dit probleem.

¹ Dus geen sterk wisselende ondersteuningsbehoefte.

Aanpak

In eerste instantie is het vraagstuk vanuit een interne werkgroep SDD, met alle berokken disciplines (frontoffice, backoffice, contractmanagement, beleid en implementatie), verkend. Daarna is aansluiting gezocht bij ZorgLokaal om te onderzoeken of er binnen hun administratieve proces mogelijkheden liggen. De meest reële opties zullen in een volgend stadium nog samen met de betrokken aanbieders verder geëxploreerd moeten worden.

Mogelijke oplossingsrichtingen

Hoewel er varianten denkbaar zijn waarin het herindicatieproces (mogelijk) versneld kan worden uitgevoerd (mandaat screeners frontoffice / mandaat backoffice SDD / mandaat aanbieders), heeft dit – omwille van de nog steeds resterende complexiteit van administratieve handelingen om te komen tot een formele beschikking – niet de voorkeur, maar wordt gezocht naar een snellere en meer regelluwe oplossing. Hiervoor resteren in de optiek van de werkgroep twee potentieel kansrijke varianten:

1. De SDD geeft voor de doelgroep met een snel progressief oplopende ondersteuningsbehoefte een ruime indicatie af (dagbesteding belevingsgericht klasse 3), maakt met de cliënt de afspraak dat met een minder aantal dagdelen (overeenkomend met klasse 1 of 2) wordt gestart, maar dat op verzoek van de cliënt in overleg met de aanbieder kan worden opgeschaald. Administratief wordt het zo ingeregeld dat, zolang niet naar klasse 3 is opgeschaald, wordt afgerekend op basis van de werkelijk genoten klasse (1 of 2). Opschalen gebeurt op basis van een signaal van de aanbieder aan hetzij de SDD Frontoffice of Backoffice (subvariant a) of ZorgLokaal (subvariant b). Hiermee wordt de volgende hogere klasse voor afrekening geactiveerd.
2. SDD en aanbieders komen naast de producten dagbesteding belevingsgericht licht en zwaar voor de doelgroep een derde productvorm overeen: dagbesteding belevingsgericht progressief met een gemiddeld tarief dat is gebaseerd op een bandbreedte van 2 tot en met 6 dagdelen (= eerste 3 klassen). Bij de totstandkoming van het tarief wordt tevens rekening gehouden met de gemiddelde periode dat iemand uit de doelgroep gemiddeld in een bepaalde klasse (1, 2 of 3) verblijft voordat verder wordt opgeschaald.

Voor beide varianten geldt dat opschaling naar een hogere klasse (8 of 10 dagdelen) altijd via een herindicatie door de SDD dient te verlopen, aangezien een dergelijke verzoek een aanwijzing kan zijn dat (op afzienbare termijn) een beroep op de Wlz aan de orde is.

Of de eerste variant (verantwoordings)technisch of juridisch haalbaar is, moet nog nader worden onderzocht. Op advies van ZorgLokaal wordt daarbij in eerste instantie onderzocht of voor het opschalen gebruik kan worden gemaakt van het iWmo-bericht Verzoek om Toewijzing (VOT). Voor de tweede variant geldt dat de SDD nog over onvoldoende data beschikt om te komen tot reële tarifiering.

NB op dit moment geldt voor dagbesteding geen eigen bijdrage. Het is de vraag of dit in de toekomst zo blijft. Afschaffen van de eigen bijdrage voor dagbesteding kan van invloed zijn op de keuze voor een van beide alternatieven.

Uitgangspunt SDD

De interne werkgroep SDD heeft een voorkeur voor de tweede variant. Deze roept uitvoeringstechnisch de minste vragen op en sluit het beste aan bij de werkwijze die de SDD (ook bij IB en huishoudelijke ondersteuning) voorstaat. Echter: op dit moment heeft de SDD de omvang van het probleem nog niet scherp: hoe groot is precies de doelgroep die het betreft, hoe snel is opschaling aan de orde en hoe lang verblijven cliënten straks - binnen de nieuwe systematiek – gemiddeld gezien in een bepaalde klasse? Om die reden is het wellicht handig om – mits dit een haalbaar alternatief vormt – januari 2018 te starten met de eerste variant, en door goed te monitoren voldoende data te genereren voor de tweede variant.

Vervolgproces

Voor de volgende bijeenkomst van de werkgroep (medio juni) worden ook ZorgLokaal en de betrokken aanbieders uitgenodigd. De haalbaarheid van beide opties zal dan aan de orde komen, waarbij we in ieder geval de technische mogelijkheden van de eerste variant samen met de aanbieders willen verkennen.